

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

Кафедра менеджменту, управління проектами і логістики
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

« 23 » березня 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ БІЗНЕСУ
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	<u>«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»</u> (назва освітньої програми)
освітній ступінь	<u>бакалавр</u> (назва освітнього ступеня)
форма навчання	<u>денна</u> (денна, заочна, вечірня)
розробник	<u>Млодецький Віктор Ростиславович</u> (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В сучасних ринкових умовах неможливо орієнтуватись в економічному середовищі без знань основних законів функціонування ринку. Для активної участі в бізнесі зорганізується власна справа. Матеріал даної дисципліни спирається на узагальнені та взаємозв'язку різних споріднених економічних дисциплін, направлений на надання допомоги у розуміння необхідності комплексного підходу до бізнесу, розумінні всіх його сторін. Вивчення положень даної дисципліни формує у студентів сучасне економічне мислення, системний підхід в аналізі і декомпозиції складних проблем, набуття практичних навичок у галузі генезису, проблем організації та функціонування бізнесу; обґрунтування бізнес-ідей, складання бізнес-плану, розуміння державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та визначення можливостей підприємницької діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5	105	
Аудиторні заняття, у т.ч:	46		46	
лекції	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття	16		16	
Самостійна робота, у т.ч:	59		59	
підготовка до аудиторних занять	9		9	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10	
підготовка до екзамену	30	1	30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Основи бізнесу» є формування системи знань і практичних навичок у галузі підприємницької діяльності щодо функціонування організації, її місії, організаційно-правової форми, взаємодії з державними організаціями та контролюючими органами, іншими суб'єктами підприємницької діяльності.

Завдання дисципліни є вивчення етапів створення, функціонування та ліквідації підприємств різної форми власності і оцінка ефективності вкладання коштів у створення і розвинення підприємства. Основні завдання курсу:

- навчити студентів правильно аналізувати цілі і завдання організації бізнесу;
- сформуванати навички комплексного підходу до організації власного бізнесу;
- довести необхідність і доцільність використання бізнес-планів для сучасного здійснення власного бізнесу;
- ознайомити студентів з механізмом розробки бізнес-планів;
- сформуванати у студентів творчий підхід до розробки окремих складових бізнес-плану.

Пререквізити дисципліни. Дисципліна «Основи бізнесу» базується на вивченні таких дисциплін як «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Статистика» які дають можливість сформуванати основи знань про підприємництво.

Постреквізити дисципліни. «Основи бізнесу» є базою для вивчення таких дисциплін як «Економетрика», «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Менеджмент», «Методи прийняття управлінських рішень» тощо.

Спеціальні (фахові компетенції)

СК-12. Здатність з'ясувати наслідкові зв'язки в організаціях, аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати факти задля налагоджування ефективних комунікацій управління, а також спроможність застосовувати в практиці прийняття управлінських рішень концептуальних основ системного управління організацією

Заплановані результати навчання:

РН-8. Демонструвати розуміння: основоположних економічних категорій, економічних законів та принципів функціонування економічних систем; економічних

відносин, господарчих механізмів та дій людей, спрямованих на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливостей ринкових перетворень економіки України.

Методи навчання: комплексний, комунікативний, фундаментальний, а також словесний (пояснення, бесіда), наочний (ілюстрація) та практичний.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні; аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі			
	усього	л	п	с/р
Змістовий модуль 1. Організація підприємницької діяльності.				
Тема 1. Вступна частина. Бізнес і суспільство	7	2	2	3
Тема 2. Економічне оточуюче середовище	9	4	2	3
Тема 3. Форми організації бізнесу	9	4	2	3
Тема 4. Організація рекламної діяльності.	9	4	2	3
Тема 5. Елементи ціноутворення	5	2		3
Тема 6. Основи фінансового менеджменту	10	4	2	4
Разом за змістовним модулем 1	49	20	10	19
Змістовий модуль 2. Економічна ефективність підприємницької діяльності.				
Тема 7. Поняття про підприємницький ризик, процес управління ризиком.	9	2	2	5
Тема 8. Бізнес – планування у підприємницькій діяльності.	9	2	2	5
Тема 9. Життєвий цикл товару, технологій, організації	7	2		5
Тема 10. Поняття про вартість, види вартості матеріальних та нематеріальних активів, вартість бізнесу. Управління вартістю.	11	4	2	5
Разом за змістовним модулем 2	36	10	6	20
Підготовка до екзамену	30			30
Усього	105	30	16	69

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Тема 1. Вступна частина. Бізнес і суспільство	2
2,3	Тема 2. Економічне оточуюче середовище	4
4,5	Тема 3. Форми організації бізнесу	4
6,7	Тема 4. Організація рекламної діяльності.	4
8	Тема 5. Елементи ціноутворення	2
9,10	Тема 6. Основи фінансового менеджменту	4
11	Тема 7. Поняття про підприємницький ризик, процес управління ризиком.	2
12,13	Тема 8. Бізнес – планування у підприємницькій діяльності.	4
14	Тема 9. Життєвий цикл товару, технологій, організації	2
15	Тема 10. Поняття про вартість, види вартості матеріальних та нематеріальних активів, вартість бізнесу. Управління вартістю.	2
	Усього	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Фінансові розрахунки на базі простих та складних відсотків	4
3	Показники ефективності інвестицій в реалізацію підприємницької ідеї. (III)	2
4	Обґрунтування змісту підприємницької ідеї.	2
5	Розробка плану маркетингу.	2
6	Розробка плану виробництва.	2
7	Розробка організаційного плану.	2
8	Розробка фінансового плану.	2
		16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	9
2	підготовка до контрольних заходів	10
3	виконання курсового проекту або роботи	
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	10
	Тема 1. Вступна частина. Бізнес і суспільство Соціальна роль підприємця. Відповідальність підприємництва. Державне регулювання підприємницької діяльності.	1
	Тема 2. Економічне оточуюче середовище Вплив навколишнього середовища на розвиток підприємницької діяльності. Фактори впливу зовнішнього середовища.	1
	Тема 3. Форми організації бізнесу. Основні організаційні форми. Переваги і недоліки основних форм бізнесу. Особливості основних форм організації бізнесу.	1
	Тема 4. Організація рекламної діяльності. Правові та етичні обґрунтування рекламної діяльності. Елементи стимулювання продажу в рекламному зверненні.	1
	Тема 5. Елементи ціноутворення. Цілі цінової політики (дохід, зростання обсягу продаж. Аналіз цінової стратегії конкурентів).	1
	Тема 6. Основи фінансового менеджменту . Основні завдання фінансового менеджменту. Фінансова, економічна, ресурсна реалізуємість бізнес-проекту.	1
	Тема 7. Поняття про підприємницький ризик, процес управління ризиком. Фактори які впливають на рівень ризику. Заходи по зниженню негативного впливу факторів ризику на кінцеві показники економічної ефективності проекту.	1
	Тема 8. Бізнес – планування у підприємницькій діяльності.	1

	Планування підприємницької діяльності. Мета складання бізнес плану.	
	Тема 9. Життєвий цикл товару, технологій, організації. Поняття життєвого циклу. Типові етапи життєвого циклу (ЖЦ).	1
	Тема 10. Управління вартістю. Зовнішні умови які визначають вид вартості активу. Види зносу. Види активів в матеріальній та нематеріальній формах.	1
5	підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методами контролю з даної дисципліни є усний метод (здійснюється у вигляді поточного опитування за темою попереднього заняття); письмовий (здійснюється у вигляді тезисних відповідей на питання за темами попередніх лекцій); практична перевірка (здійснюється під час захисту практичних робіт), а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів поточної діяльності здійснюється в балах залежно від виду діяльності студента.

Поточний контроль знань та вмінь студента оцінюється за 100 бальною шкалою при обов'язковому виконанні змісту навчального плану дисципліни, що вивчається.

Оцінювання результатів змістового модуля в залежності від виду навчання.

Максимальна оцінка знань теоретичного матеріалу дисципліни, що вивчається, – 40 балів.

Максимальна оцінка навичок та вмінь з практичного матеріалу дисципліни, що вивчається – 40 балів.

Максимальна оцінка знань з самостійної роботи студента – 20 балів.

Критерії оцінки теоретичних знань за змістовими модулями

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями	
			Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
1.	Відвідування лекційних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лекційного заняття	0 - 10	0-5
2.	Якість надання відповідей на запитання.	10 балів за кожну правильну відповідь на питання (3 питання) за перший змістовий модуль і 7 балів (5 питань) за другий змістовий модуль.	0-10	0-7
		При відповідях на питання студент показує високий рівень знання теоретичного матеріалу, посилається на практичні приклади, розуміє взаємозв'язок між окремими розділами дисципліни.	9-10	6-7
		При відповідях на питання студент показує середній рівень знання, спираючись переважно на лекційний	4-8	3-5

	матеріал, відповіді неповні, формулювання термінів неточне, на додаткові питання відповідає не впевнено		
	При відповідях на питання студент показує мінімальний рівень знання теоретичного матеріалу, плутається у формулюванні і розумінні змісту основних термінів, на додаткові питання не відповідає.	0-3	0-2
	Разом:	0-40	0-40

Критерії оцінки практичних навичок та вмій за модулями

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями	
			Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
1.	Відвідування практичних занять	(0-2) бали за відвідування студентом кожного практичного заняття.	0 - 10	0-6
2.	Якість виконання і захист практичних завдань	(0-6) балів за кожне практичне заняття за перший змістовий модуль, (0-10) балів за перші 2 практичні заняття та (0-14) за третє практичне заняття за другий змістовий модуль.	0-6	0-10 0-14
		Робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені обґрунтування розрахунків і висновки. При захисті студент опирається на відповідні теми теоретичного курсу.	6	10 14
		Робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені обґрунтування розрахунків і висновки. При захисті студент припускався помилок в обґрунтуванні прийнятих рішень.	5	7-9 10-13
		Робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені обґрунтування розрахунків і висновки. При захисті студент не може пояснити зміст розрахунків, невпевнено володіє термінологією дисципліни.	3-4	4-6 5-9
		Робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені в роботі розрахунки містять суттєві помилки, які впливають на результат.	2	2-3 2-4
		Робота виконана не повністю, окремі питання залишилися без відповідей. При захисті студент не може пояснити змісту розрахунків та їх економічну	0-1	0-1

		сутність.		
			Разом:	0-40
				0-40

Критерії оцінки знань з самостійної роботи студента за змістовими модулями

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями	
			Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
1.	Підготовка та захист реферату	10 балів за підготовлений та захищений реферат	0-10	0-10
2.	Якість виконання і захист реферату	Виконання реферату відповідно до вимог їх якості. При захисті студент показав знання отримані з додаткових літературних джерел.	9-10	9-10
		При захисті в основному використовував лекційний теоретичний матеріал. Виконання реферату з незначними зауваженнями щодо їх якості.	7-8	7-8
		Виконання реферату відповідають мінімальним вимогам щодо їх якості, а саме: матеріал наведено у вигляді окремих тез без логічного їх взаємозв'язку.	5-6	5-6
		Представлений матеріал містить досить загальну інформацію, яка не обґрунтовує висновки в роботі. Реферат не відповідає поставленій темі, не розкриває змісту основних підрозділів.	1-4	1-4
		Невиконання реферату	0	0
3.	Якість виконання і захист питань, що не викладаються на занятті та виносяться на самостійне опрацювання.	Законспектовані питання з використанням додаткових літературних джерел. При захисті студент відслідковує логічний взаємозв'язок між окремими питаннями.	0-10	0-10
		Законспектовані питання з використанням недостатньої кількості додаткових літературних джерел. При захисті студент опирається в основному на лекційний матеріал.	9-10	9-10
		Законспектовані питання виконано не повністю, частково розкривають сутність питань. При захисті студент невпевнено відповідає на запитання за темою реферату.	3-4	3-4
		Сутність питань не розкрито зовсім або у вигляді загальних тез. Студент не орієнтується в сутності матеріалу.	0-2	0-2
		Разом	20	20

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційний білет складається з 3 теоретичних питань та 1 практичної задачі.

Критерії екзаменаційної оцінки

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Відповіді на теоретичні питання			Практична задача
			1 питання	2 питання	3 питання	
1.	Якість відповіді	При відповідях на питання студент показує високий рівень знання теоретичного матеріалу, посилається на літературні джерела провідних фахівців з дисципліни	24-25	24-25	24-25	
		При відповідях на питання студент показує високий рівень знання теоретичного матеріалу, але не посилається на літературні джерела провідних фахівців з дисципліни	19-23	19-23	19-23	
		При відповідях на питання студент показує добре знання теоретичного матеріалу, але відповідає невпевнено, формулювання термінів неточне, є незначні помилки, на додаткові питання відповідає правильно.	15-18	15-18	15-18	
		При відповідях на питання студент показує середній рівень знання теоретичного матеріалу, відповідає неповно та невпевнено, формулювання термінів неточне, на додаткові питання відповідає правильно, але не впевнено.	12-14	12-14	12-14	
		При відповідях на питання рівень знання студентом теоретичного матеріалу не дозволяє йому формулювати обґрунтовані відповіді на питання. Відповідає неповно, формулювання термінів неточне, на додаткові питання відповідає не завжди правильно.	9-11	9-11	9-11	
		При відповідях на питання студент показує низький рівень знання теоретичного матеріалу, відповідає неповно та невпевнено, формулювання термінів не точне, на додаткові питання відповідає із значними помилками в дефініціях основних положень даної дисципліни.	5-8	5-8	5-8	

		При відповідях на питання студент показує мінімальний рівень знання теоретичного матеріалу на рівні загальних уявлень про цілі і задачі, формулювання термінів неточне, на додаткові питання не відповідає.	1-4	1-4	1-4	
		Студент не відповідає на теоретичні питання.	0	0	0	
2.	Якість розв'язання задачі	Студент розв'язав задачу правильно, навів необхідні формули та навів пояснення всіх їх позначень/коефіцієнтів. Висновки обгрунтовані і підкріплені розрахунками.				24-25
		Студент розв'язав задачу з незначними помилками технічного характеру, які не вплинули на результат, навів необхідні формули, але без ґрунтового пояснення їх позначень/коефіцієнтів				17-23
		Студент розв'язав задачу спираючись на положення методичних вказівок, але з помилками, які вплинули на результат. Неправильно навів необхідні формули та не дав пояснення всіх їх позначень/коефіцієнтів				11-16
		Студент в цілому розв'язав задачу не у відповідності до методичних вказівок, але із помилками, які суттєво вплинули на кінцевий результат. Не повністю розуміє зміст розрахункових формул.				1-10
		Студент не розв'язав задачу.				0
		Всього:	0-25	0-25	0-25	0-25
		Разом:	0-100			

Підсумкова оцінка з дисципліни «Основи бізнесу» визначається як середньоарифметична змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять.

1. Лекційні заняття, що пропущені студентом, зараховуються у вигляді опитування. Студент має відповісти на будь-яке питання (за вибором викладача) з тієї теми, яка викладалась на пропущеному занятті.

2. Практичні заняття, що були пропущені студентом, зараховуються наступним чином:

- якщо на занятті було виконання ситуаційного завдання, то викладач пропонує студенту вирішення аналогічного завдання. Наприклад, викладач описує студенту будь-яку ситуацію з управлінської практики методом проекції (проекційний метод). Студент має дати на неї відповідь,

тобто розв'язати аналогічно створену ситуацію (проблему). При цьому студент зобов'язаний розв'язати також й те завдання, яке вирішувалось на пропущеному занятті.

- якщо на занятті була розв'язана задача, то студент має в присутності викладача захистити її, розв'язавши таку ж саму задачу додаткову, але за іншим варіантом (за вибором викладача). При цьому студент зобов'язаний вирішити також й свій варіант цієї задачі, яка вирішувалась на пропущеному занятті.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ануфрієва О.Л., Пальчевська Т.Г. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. - Івано-Франківськ, «Лілея –НВ» 2014. -304с.
2. Андрушків Б. М. Основи організації підприємницької діяльності або абетка підприємця: [навчальний посібник] / Б. М. Андрушків, Ю. Я. Вовк, В. В. Гецько та ін. – Тернопіль: Вид. ТНТУ, 2010. – 300 с.
3. Антошкіна Л. І. Як організувати власний бізнес: Посібник для початкового підприємця / Л. І. Антошкіна, Л. М. Каліна. – К.: Негатайп, 2011. – 160 с.
4. Вінник О. М. Інвестиційне право: навчальний посібник– 2-ге вид., перероб. та доп. / О. М. Вінник. – К.: Правова єдність 2009. – 616 с.
5. Колот В. М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навч. посіб. [2-ге вид., перероб. та доп.] / В. М. Колот, І. М. Репіна, О. В. Щербина – К.: КНЕУ, 2009. – 444 с.
6. Ларіна Я. С. Основи бізнесу: навч. посіб. / Я. С. Ларіна, С. В. Мочерний, В. М. Фомішина, С. І. Чеботар. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 384 с
7. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання : навч. посіб. /під. ред. Л. І. Воротиної. - К. : Вид-во Європ.ун-ту, 2007. - 307 с.
8. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності : посібник / С. В. Мочерний, О. А. Устименко, С. У. Чеботар. – К. : Академія, 2001. - 280 с.
9. Основы бизнеса : учеб.-практ. пособие / под ред. Ю. Б. Рубина, И. А. Ягодкиной. - М. : МЭСИ, 2001. - 161 с.
10. Предпринимательство: учеб. для вузов / под ред. проф. В. Я. Горфинкеля. - М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999. - 475 с.
11. Сизоненко В. О. Підприємництво: підручник / В. О. Сизоненко. - К. : Вікар, 1999. - 338 с.
12. Варналій З.С. Основи підприємництва, навч. посібник.-К. Знання –Прес, 2002.-239с.
13. Джеймс Стонер. Вступ у бізнес. Пер з англ./ -К. вид-во Європ. ун-ту фін. 2000.-752с.

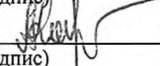
Допоміжна

1. Ковалев В.В. Финансовый анализ. Управление капиталом. Выбор инвестиций, Анализ отчетности.- Финансы и статистика, 1995.-432с.
2. Ансофф И. Стратегическое управление : Сокр. пер. с англ. / Науч. ред. и авт. предисл. Л. И. Евенко. М. : Экономика, 1989.
3. Котлер Ф., Армстронг Г., Сондерс Д, Вонг В. Основы маркетинга: менеджмент /Пер. с англ. – 2-европ. Изд. – К.: М, СПб.: Издат. Дом «Вильямс», 1998.
4. Котлер Ф. Основы маркетинга.- М.: Прогресс, 1992.
5. Грабовый П.Г., Петрова С.Н. и др. Риски в современном бизнесе./ П.Г. Грабовый, С.Н. Петрова; - М. Алан, 1994.
6. Алексеев М. М. Планирование деятельности фирмы. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 246 с.
7. Деловое администрирование: практические ситуации, деловые игры, упражнения / Под ред. О. А. Страховой. — СПб.: Питер, 2001. — 175 с

12. INTERNET - РЕСУРСИ

1. Конституція України.
2. Закон України «Про підприємництво» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
3. Закон України «Про власність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/697-12>
4. Закон України «Про підприємства в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/887-12>
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
6. Закон України «Про господарські товариства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
7. Положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276-94-%D0%BF>

Розробник (В. Р. Млодецький)

Гарант освітньої програми (О. О. Кахович)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
менеджменту, управління проектами та логістики
Протокол від «20» вересня 2019 року № 3